Bilish, aytib berish;
Tasavvurga yega bo‘lish;
2 (qoniqarsiz) baho:
Dasturni o‘zlashtirmaganlik;
Fanning mohiyatini bilmaslik;
Aniq tasavvurga yega bo‘lmaslik;
Mustaqil fikrlay olmaslik.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

Ro‘yxatga olindi:
№ BD-60310100-1.16
“29” 08 2024 yil

“TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor,
q.x.f.d. professor
________ A.A.Elmurodov
“29” 08 2024 yil

KORPORATIV BOSHQARUV

FANINING ISHCHI O‘QUV DASTURI (SILLABUS)
(Sirtqi 4-bosqich ta’lim yo‘nalishshi uchun)

Bilim sohasi:	300000	–	Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta’lim sohasi:	310000	–	Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta’lim yo‘nalishi:	60310100	–	Iqtisodiyot (qishloq xo‘jaligida)

Samarqand-2024

Fanning ishchi o‘quv dasturi (sillabusi) 202 -yilda tasdiqlangan o‘quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

1.Salamov I. –SamDVMChBU, “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi dotsenti, i.f.n.
2.Xudayberdiyeva M.U. -SamDVMChBU, “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi assistenti

Taqrizchilar:

Mirzaev Q.J. - SamISI “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi mudiri, i.f.d., professor
Pardaeva O.M. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali “Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes” kafedrasi mudiri, dotsent

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Iqtisodiyot va va buxgalteriya hisobi” kafedrasining 2024-yil “__” ____dagi “___” -son yig‘ilishida muhokamadan o‘tgan va fakultet kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: **U.Eshmuradov**

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Iqtisodiyot” fakulteti kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2024-yil __ avgustdagi __ -sonli bayyonnoma).

Fakultet kengashi raisi: **Alikulov A.I.**

Kelishildi:

O‘quv -uslubiy boshqarma boshlig‘i, professor v.b. **Ro‘ziqulov R.F.**

7.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi “Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to‘g‘risida”gi PQ-187-son qarori
8..Baykov Ye.A. Teoriya menedjmenta: Uchebnik. Teoreticheskie osnovы menedjmenta. – Cankt-Peterburg: SPbGIKiT, 2017.
9..Yo‘ldoshev N.K., Yusupov S.Sh., Zoxidov G.Ye. Menejment asoslari va biznes-reja. Darslik. –Toshkent: “O‘zbekiston faylasuflar milliy jamiyati”, 2017.
10.Salamov I., Qudratov T., Qudratova I. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik (ma‘ruzalar kursi). 2015y 116 betli.
11.Qudratov T.,Salamov I. Q/x.korxonalari faoliyatining tahlili (ma’ruza kursi) 84 betli Samarqand-2014.
12.Salamov I., Kazakova Z.S., Nazarova M.Sh. Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti (Uslubiy qo‘llanma).//”Sogdiana ideal print” MCHJda chop etildi. Samarqand sh.,Tong,55. 108 betli. Samaqand-2023.
13.Xo‘jaqulov X., Xojiyev Yo.P., Axmedov Sh.I., Salamov I.S., Jonibekov F. Statistikaning umumiy nazariyasi. Toshkent, “Iqtisod-Moliya” nashriyoti. (O‘zbekiston Respublikasi Oliy va O‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2007-yil 1-iyundagi 225-sonli buyrug‘i asosida tayyorlandi, shifr340100).Iqt-yot,bakalavriat talabalari u-n o‘quv qo‘ll.

Internet saytlari

1. www.lex.uz.
2. www.stat.uz.
3.www. ziyo.net.uz.

VIII. Baholash

Talabalarning fanlarni o‘zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.
5 (a‘lo) baho:
Xulosa va qaror qabul qilish;
Ijodiy fikrlay olish;
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga yega bo‘lish;
4 (yaxshi) baho:
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga yega bo‘lish;
3 (qoniqarli) baho;
Mohiyatini tushunish;

	tarmog'i sifatida.	hisobotlaran foydalanib referat va taqdimot tayyorlash.		
Jami				**100**

Mustaqil o'zlashtirilgan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda internet tarmoqlaridan foydalanib referat va uning taqdimoti, xorijiy tillardagi adabiyotlardan foydalanishi, keys-stadi, vaziyatli masalalar to'plami ishlab chiqishi tavsiya etiladi.

VII.Asosiy adabiyotlar.

1.Samatov G.A., Rustamova I.B., Sheripbaeva U.A., Chorvachilik iqtisodiyoti va menejmenti. Darslik. –Toshkent: Cho'lpon nomidagi nashriyot-matba ijodiy uyi, 2012.

2.Yo'ldoshev N.K., Zoxidov G.Ye. Menejment. Darslik. –Toshkent: "O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati", 2018.

3.Jo'raev F. Qishloq xo'jalik korxonalarida ishlab chiqarishni tashkil etish. Darslik. –T.: «Istiqlol» 2004.-351b.

4.Boltaboev M.R.,Qosimova'M.S.,Ergashxodjaeva Sh.J., G'oyibnazarov B.K., Samadov A.N., Xodjaev R. Kichik biznes va tadbirkorlik, O'quv qo'llanma, 2010

5.Salamov I.,Kazakova Z.S.,Nurmonov Sh.X. Menejment va marketing Darslik. T-2023.

6.Umurzokov U .P., Toshboev A.J., Rashidov J., Toshboev A.A. Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti va menejmenti. O'quv qo'llanma. - T.: "Iqtisod moliya", 2008.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1.O'zbekiston Respublikasining Konstitusiyasi. O'n ikkinchi chaqiriq, 1992-yil 8-dekabrda qabul qilingan. — T.: O'zbekiston, 1992.Yangi tahrirda 2023.

2.Mirziyoyev Sh.M. Birlashgan millatlar tashkiloti bosh assambleyasi 75-sessiyasida so'zlagan nutqini o'rganish va keng jamoatchilik o'rtasida targ'ib qilish. O'quv qo'llanma. –Toshkent: "Ma'naviyat" NMIU, 2021-yil. – 280 bet.

3.Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021-yil. – 52 bet.

4.Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. –Toshkent: "Tasvir" nashriyot uyi, 2021-yil. – 36 bet.

5.Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. –Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022-yil. – 416 bet.

6.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.

Fan Sillabusi
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot
Fan shifri: KORPBM 3404
Fan nomi: **Korporativ boshqaruv**
Semestr/yil: **7-semestr/2024-2025 o'quv yili**
Kafedra: Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi
Soatlar/kreditlar: **4,0 YeCTS (20 auditoriya soati, 100 soat mustaqil ta'lim soati, jami 120 soat)**

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Mustaqil ta'lim	Jami
10	10	100	120

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:
Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan
Talablar:
Fan uchun mas'ul kafedra: **Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi**

Instruktor to'g'risida ma'lumot
Kafedra joylashgan joyi: **SamDVMChBU, 5-o'quv binosi, 519,521-xona**
Telefon: +99891-550-07-01 ish telefoni; mobil: +99891-5531-12-65
E.mail. ibroxim.salamov.1951@gmail.com Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I.Fanni o'qitishdan maqsad– talabalarga korporativ boshqaruv normalarini qo'llashga doir nazariy bilimlar va ko'nikmalarni o'rgatish, korporativ boshqaruvning predmeti va tartibga solish usuli, korporativ boshqaruvning asosiy tamoyillari va xususiyatlari, korporativ boshqaruvning predmeti va tartibga solish usuli hamda amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.

II.Fanning vazifasi– korporativ boshqaruv to'g'risida chuqur bilimlarni shakllantirish, amaldagi tadbirkorlik qonunchiligi normalarini, to'liq shirkat ishlarini boshqarish, kommandit shirkat, shirkat faoliyatini to'xtatish, shirkat faoliyatini tugatish,tugatilayotgan shirkatning mol-mulkini taqsimlashni to'g'ri sharhlash va qo'llay olishni o'rgatishdan iborat.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. ***Talaba:***

- Korporativ boshqaruvning tushunchasi, predmeti, sub'ektlari tushunchasi va belgilari, korporativ va tadbirkorlik sub'ektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish va hisobga qo'yish, qayta tashkil etish va tugatish tushunchasi, xo'jalik shartnomalarini tuzish, ijro qilish, o'zgartirish va bekor qilish masalalari, raqobat va uning tadbirkorlikni rivojlantirishdagi roli, qimmatli qog'ozlar bozori tushunchasi va

qonunchiligi, xo'jalik yurituvchi sub'ektlar faoliyatini davlat tomonidan nazorat qilish shakllari haqida ***ko'nikmalariga ega bo'lishi;***

- Talaba korporativ boshqaruv qonunchiligi tizimini rivojlantirishda ahamiyatga ega bo'lgan me'yoriy va faktik ma'lumotlarni to'plash; kasbiy faoliyat ob'ektlari bo'lgan xo'jalik qonunchiligi tizimi va tadbirkorlik huquqiy munosabatlarni tahlil etish; xo'jalik qonunchiligi tizimini buzilish faktlarini aniqlash va belgilash; xo'jalik shartnomalari loyihalarini tuzish va amalda to'g'ri qo'llash ***bilishi va ulardan amaliyotda foydalana olishi;***

- Talaba korporativ boshqaruv qonunchiligi normalarini tahlil qilish, xo'jalik shartnomalarini yuridik ekspertizadan o'tkaza olish, ma'lum bir xo'jalik huquqiy munosabatlariga aniq qonun hujjatini qo'llay olish ***haqida tasavvurga yega bo'lishiga erishishdir;***

IV. O'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, qishloq xo'jalik, jumladan, chorva mahsulotlarini qayta ishlash sohasida tadbirkorlik faoliyatini o'rganayotgan korxonalardagi iqtisodiyotga oid hamda iqtisodiy tahlillar bo'yicha chop yetilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimini baholash tizimini joriy yetish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

"Korporativ boshqaruv" mavzusini loyihalashtirishda qo'yidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.
Tizimli yondoshuv.
Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv.
Dialogik yondoshuv.
Hamkorlikdagi ta'limni tashkil yetish.
Muammoli ta'lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1."Korporativ boshqaruv" fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi.

Ma'ruza mashg'ulotlari			
5-semestr			
№	mavzulari	rejasi	soat
1.1.	Korporativ boshqaruv tushunchasi va uning belgilari.	1.1.1.Korporativ boshqaruv tushunchasi. 1.1.2.Korporativ korxonalarning xususiyatlari. Korporativ boshqaruv tushunchasi va uning xususiy huquq	2

21.	Korporatsiyalarning to'lovga qobiliyatsizligi. Tadbirkorlik huquqiy munosabatlari	Referatni yozib, tayyorlash.		4
22.	Yuridik shaxs tashkil etmasdan tadbirkorlik faoliyatini yurituvchi sub'yektlar faoliyatini to'xtatish tartibi va ular javobgarligining asoslari.	Referat va taqimotning elektron variantini yozib, tayyorlash.	Noyabr 2024 u.	4
23.	Tadbirkorlarning yerdan foydalanish huquqi sub'ektlari va ob'ektlari.	Referatni yozib, tayyorlash.	Dekabr 2024 u.	4
24	Tadbirkorlik faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish asoslari.	Ilmiy-amaliy tavsiyalar,mahalliy-xorijiy tajribalarga asoslanib, taqdimot tayyorlab topshirish	Dekabr 2024 u.	4
25.	Atrof tabiiy muhitni muhofaza qilishning huquqiy asoslari.	Referatlar yozib, uni elektron variantini tayyorlash va takliflar kiritish.		4
26.	Narx-navoni belgilashda tadbirkorlarning huquq va burchlari.	Ilmiy-amaliy tavsiyalar,mahalliy-xorijiy tajribalarga asoslanib, taqdimot tayyorlab topshirish	Dekabr 2024 u.	4
27.	Shartnomani bajarish tamoyillari va tartibi.	Mahalliy va xorij tajribalari misolida taqdimot tayyorlash.		4
28.	Kafolat, uning tushunchasi, qullanish asoslari va shartlari	Mahalliy va xorij tajribalar misolida referatni elektron variantini tayyorlash.	Yanvar 2025 u.	4
29.	Kafillik shartnomasi, uning tushunchasi va qo'llanish shartlari	Taqdimotni elektron variantini tayyorlash.	Yanvar 2025 u.	4
30.	Korporativ boshqaruv fuqarolik huquqining	Adabiyotlardan, internet materiallaridan va	Yanvar 2025 u.	4

9.	Korporatsiyaning ustav fondi, uni tashkil etish va miqdorini o'zgartirish.	Mahalliy va xorij tajribalar misolida referatni elektron variantini tayyorlash.	Oktyabr 2024 u.	2
10.	Moliyalar tushunchasi va turlari.	Taqdimotni elektron variantini tayyorlash.		2
11.	Korporatsiyaning jamg'armalari va zahiralari.	Adabiyotlardan, internet materiallaridan va hisobotlaran foydalanib referat va taqdimot tayyorlash.	Oktyabr 2024 u.	4
12.	Daromadni boshqarish va taqsimlash.	Referatni yozib, tayyorlash.		4
13.	Qimmatli qog'ozlar portfelini boshqarish.	Referatni yozib, tayyorlash.	Oktyabr 2024 u.	4
14.	Dividendlar: tushunchasi, turlari, siyosati.	Referatni yozib, tayyorlash.	Oktyabr 2024 u.	4
15.	Korporativ qimmatli qog'ozlar turlari.	Referatni yozib, tayyorlash.		4
16.	Qimmatli qog'ozlar bozori: uning mohiyati va tutgan o'rni	Referat va taqimotning elektron variantini yozib, tayyorlash.	Noyabr 2024 u.	4
17.	Aksiyadorlaming umumiy yig'ilishi.	Referatni yozib, tayyorlash.		4
18.	Kuzatuv kengashi (direktorlar kengashi)	Biznes-reja loyihasini elektron variantini tayyorlash tayyorlash.	Noyabr 2024 u.	4
19.	Korporativ nizolaming turlari.	Ilmiy-amaliy tavsiyalar,mahalliy-xorijiy tajribalarga asoslanib, taqdimot tayyorlab topshirish		4
20.	Korporatsiyaning hisobdorligi, tijorat siri va axborotni oshkor etish.	Referatlar yozib, uni elektron variantini tayyorlash va takliflar kiritish.	Noyabr 2024 u.	4

		tizimidagi o'rni. 1.1.3.Korporativ boshqaruv fuqarolik huquqining tarmog'i sifatida.	
1.2.	Korporativ boshqaruvning subyektlari va obyektlari. Korporatsiyalami ta'sis etish va ro'yxatdan o'tkazish	1.2.1.Korporativ huquqning subyektlari. 1.2.2.Ulaming umumiy tavsifi. 1.2.3.Xo'jalik jamiyatlari.	2
1.3.	Aksiyadorlar huquqlari	1.3.1.Aksiyadorlar huquqlarining tasnifi, ulaming qonunchilikda tartibga solinishi va ta'minlash usullari. 1.3.2.Aksiyadorlar huquqlarini himoya qilish borasidagi davlat organlarining vakolati. 1.3.3.Aksiyadorlar huquqlarini ta'minlashda qimmatli qog'ozlar bozori ishlashini muvofiqlashtirish va nazorat qilish Markazining o'rni.	2
1.4.	Korporativ boshqaruv va faoliyati tushunchasi, tamoyillari, iqtisodiy va huquqiy manbalari	1.4.1.Korporativ boshqaruv va tadbirkorlik faoliyati tushunchasi. 1.4.2.Tadbirkor — biznesmenlik faoliyati paydo bo'lishi. Tadbirkorlik faoliyati sub'ekti. 1.4.3.Tadbirkorlikning turli, ya'ni jamoa, individual, hususiy va boshqa shakllarda rivojlanishi.	2
1.5.	Tadbirkorlarning huquqlari, burchlari, javobgarligi va huquqiy kafolatlari	1.10.1.Tadbirkorlar huquqiy munosabatlar sub'ektlari sifatida. 1.10.2.Huquq layoqati. 1.10.3."Huquq" tushunchasi. Tadbirkorlarning huquqlari.	2
Jami:			10

5.2."Korporativ boshqaruv" fani bo'yicha amaliy mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi:

Amaliy mashg'ulotlari			
5-semestr			
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1.	Korporativ boshqaruv tushunchasi va uning belgilari.	1.1.Korporativ boshqaruv tushunchasi. 1.2.Korporativ korxonalarning xususiyatlari. Korporativ boshqaruv tushunchasi va uning xususiy huquq tizimidagi o'rni. 1.3.Korporativ boshqaruv fuqarolik huquqining tarmog'i sifatida.	2
2.	Korporativ moliyalar. Korporativ qimmatli qog'ozlar	4.1.Korporatsiyaning moliyalari: tushunchasi va tasniflanishi. 4.2.Korporatsiyaning ustav kapitali. 4.3.Korporatsiyaning jamg'armalari va zahiralari. 4.4.Daromadni boshqarish va taqsimlash.	2
3.	Korporativ boshqaruv. Korporativ nizolar	3.1.Korporativ boshqamv tamoyillarining umumiy qoidalari. 3.2.Aksiyadorlaming umumiy yig'ilishi. 3.3.Kuzatuv kengashi (direktorlar kengashi. 3.4.Jamiyatning ijro organi va mansabdor shaxslari. Taftish komissiyasi va audit	2
4.	Axborotni oshkor etish (hisobdorlik). Korporatsiyalarning to'lovga qobiliyatsizligi, bankrotligi, qayta tashkil etilishi va tugatilishi	4.1.Axborotni oshkor etish tushunchasi, zarurati, turlari va shakllari. 4.1.Korporatsiyaning hisobdorligi, tijorat siri va korporatsiyalarda axborotni oshkor etish. 4.3.Korporatsiyaning bitimlari. Affillangan shaxslar bilan tuziladigan va manfaatdorlik asosidagi bitimlar. 4.4.Yirik bitimlami tuzish jarayonlari	2
5.	Tadbirkorlik sohasida qo'llanadigan shartnomalar to'g'risida umumiy qoidalar	5.1.Shartnoma tushunchasi, ahamiyati, turlari va vazifalari. 5.2.Oldi-sotdi shartnomasi. 5.3.Mahsulot yetkazib berish shartnomasi. 5.4.Davlat ehtiyojlari uchun mahsulot yetkazib berish shartnomasi.	2
	Jami:		10

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qtuvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofik.

VI. "Korporativ boshqaruv" fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta'limining kalendar tematik rejasi

№	**Mustaqil ta'lim mavzulari**	**Amalga oshirish mexanizmi**	**Bajarish muddati**	**Hajmi (soatda)**
1.	Korporativ boshqaruv fuqarolik huquqining tarmog'i sifatida.	Referatni yozib, tayyorlash.	Sentabr 2024 u.	2
2.	Korporativ huquqning asosiy tamoyillari.	Bandlikni ta'minlash bo'yicha takliflarni elektron variantini tayyorlash		2
3.	Korporativ huquqning paydo bo'iish va rivojlanish tarixi	Referatni yozib, tayyorlash.	Sentabr 2024 u.	2
4.	Arab mamlakatlari korporativ tashkilotlarining ba'zi o'ziga xos xususiyatlari.	Referatni yozib, tayyorlash.		2
5.	Tugatilayotgan shirkatning mol-mulkini taqsimlash.	Adabiyotlardan foydalanib misollar asosida takliflar tayyorlash	Sentabr 2024 u.	2
6.	Xo'jalik shirkatlari.	1000 ta ish turi bo'yicha ro'yxatni elektron variantini tayyorlash		2
7.	Tadbirkorlik faoliyati turlari korporativ boshqaruvobyekti sifatida	Referatni yozib, tayyorlash.	Sentabr 2024 u.	2
8.	Tadbirkorlik faoliyatini yuritish uchun litsenziya tushunchasi, turlari va harakati.	Mahalliy va xorij tajribalari misolida taqdimot tayyorlash.		2